

Regeringens proposition

1990/91: 12

om ändring i 1980 års fördrag om
internationell järnvägstrafik (COTIF)

Prop.
1990/91: 12

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 13 september 1990.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Laila Freivalds

Propositionens huvudsakliga innehåll

Genom lagen (1985: 193) om internationell järnvägstrafik har vissa delar av 1980 års fördrag om internationell järnvägstrafik (COTIF) införlivats med svensk rätt. Lagen trädde i kraft den 1 maj 1985. Vid samma tidpunkt blev fördraget gällande för Sverige.

Ändringar i COTIF kan i vissa hänseenden beslutas av ett revisionsutskott inom den internationella organisation, OTIF, som bildades genom fördraget. Om inte en tredjedel av medlemsstaterna inom en viss tid har anmält invändning mot beslutet, träder ändringarna i kraft för samtliga medlemsstater vid en bestämd tidpunkt. En stat som vill undgå att bli bunden av ändringarna måste säga upp fördraget.

Revisionsutskottet beslöt i december 1989 om ändringar i de bihang till COTIF som reglerar befordran av resande och resgods resp. av gods. Riksdagen har godkänt att Sverige inte gör några invändningar mot ändringarna (prop. 1989/90: 120, LU40, rskr. 251). Inte heller någon annan medlemsstat har anmält invändning mot ändringarna. Dessa träder därför i kraft den 1 januari 1991. Regeringen avser att senare i år lägga fram en proposition om att dessa ändringar införlivas med svensk rätt.

Revisionsutskottet har i maj 1990 beslutat om ytterligare ett par smärre ändringar i ett av bihangen till COTIF. Invändningar mot ändringarna skall göras senast den 21 oktober 1990.

I propositionen föreslås att Sverige inte skall anmäla invändning mot de senast beslutade ändringarna i COTIF.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 september 1990

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Engström, Hjelm-Wallén, S. Andersson, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Hellström, Johansson, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Freivalds, Wallström, Lööv, Persson, Molin, Sahlin, Larsson, Åsbrink

Föredragande: statsrådet Freivalds

Proposition om ändring i 1980 års fördrag om internationell järnvägstrafik (COTIF)

1 Inledning

Internationell järnvägsbefordran regleras i 1980 års fördrag om internationell järnvägstrafik (Convention relative aux transports internationaux ferroviaires, COTIF), som trädde i kraft den 1 maj 1985. Genom detta fördrag bildades en ny organisation, Mellanstatliga organisationen för internationell järnvägstrafik (l'Organisation intergouvernementale pour les transports internationaux ferroviaires, OTIF) med säte i Bern. Till COTIF hör ett protokoll om privilegier och immunitet för OTIF samt två bihang, bihang A med enhetliga rättsregler för avtal om internationell järnvägsbefordran av resande och resgods (CIV) och bihang B med enhetliga rättsregler för avtal om internationell järnvägsbefordran av gods (CIM). Ett trettiotal stater, däribland Sverige, har tillträtt fördraget.

Genom lagen (1985:193) om internationell järnvägstrafik har de delar av fördraget som innehåller materiella bestämmelser införlivats med svensk rätt. Detta har skett genom föreskrifter om att bihang A och bihang B i deras franska lydelse skall tillämpas som svensk lag. Beträffande ansvarigheten för skada vid befordran av resande gäller dock 1 och 2 kap. järnvägstrafiklagen (1985:192) i stället för motsvarande bestämmelser i bihang A. Vidare har vid införlivandet av bihang B undantagits dess bilaga I, reglementet om internationell järnvägsbefordran av farligt gods (RID). Den nu nämnda lagstiftningen trädde i kraft den 1 maj 1985.

Ändringar i fördraget kan i vissa hänseenden beslutas av revisionsutskottet inom OTIF. Om inte en tredjedel av medlemsstaterna inom en viss tid har anmält invändning mot beslutet, träder ändringarna i kraft för samtliga medlemsstater vid en bestämd tidpunkt, nämligen första dagen i tolfte månaden efter det att organisationens sekretariat (centralbyrån) lämnade underrättelse om ändringarna. En stat som vill undgå att bli bunden av ändringarna måste säga upp fördraget. Om en stat som har anmält invändning mot ändringarna inom fyramånadersfristen säger upp fördraget inom viss tid, träder ändringarna i kraft först när den statens uppsägning får verkan (art. 21).

Våren 1989 inleddes ett arbete med att revidera COTIF. Som ett led i revisionsarbetet höll OTIF:s revisionsutskott ett möte i Bern den 14–21 december 1989. Vid detta möte beslöt utskottet om vissa ändringar i CIV och CIM. Centralbyrån underrättade i en skrivelse av den 18 januari 1990 medlemsstaterna om beslutet. Vidare avgav revisionsutskottet förslag till OTIF:s generalförsamling om ändringar i själva fördraget och i centrala civilrättsliga bestämmelser i CIV och CIM.

I prop. 1989/90:120 om ändring i 1980 års fördrag om internationell järnvägstrafik (COTIF) föreslog regeringen riksdagen att godkänna att Sverige inte skulle anmäla några invändningar mot de ändringar i bihangen till 1980 års fördrag om internationell järnvägstrafik som beslutats vid mötet den 14–21 december 1989 med revisionsutskottet. Riksdagen biföll förslaget i propositionen (1989/90:LU40, rskr. 251).

Inte heller någon annan medlemsstat har inom föreskriven tid anmält invändning mot beslutet. Ändringarna träder därför i kraft för samtliga medlemsstater den 1 januari 1991. Jag avser att senare i höst föreslå regeringen att lägga fram en proposition om de lagändringar som beslutet föranleder.

Revisionsutskottet har vid ett andra möte i Bern den 28–31 maj 1990 bl. a. beslutat om vissa ytterligare ändringar i bihang B till fördraget. Centralbyrån har i en skrivelse den 21 juni 1990 underrättat medlemsstaterna om beslutet. De delar av beslutsprotokollet i dess franska lydelse som nu är av intresse samt en inom justitiedepartementet upprättad svensk översättning därav bör fogas till propositionen som *bilaga*.

Ändringarna är av mycket begränsad omfattning och förklaras av att man vid revisionsutskottets första möte i december 1989 av förbiseende underlät att göra ett par konsekvensändringar i CIM och en av dess bilagor.

2 De föreslagna ändringarna i COTIF

2.1 De enhetliga rättsreglerna för avtal om internationell järnvägsbefordran av gods (CIM)

Art. 47

Revisionsutskottet beslöt i december 1989 att i artikel 43 § 3 i de enhetliga rättsreglerna för avtal om internationell järnvägsbefordran av resande och resgods (CIV) höja det lägsta ersättningsbelopp för vilket ränta skall utgå från fyra till åtta beräkningsenheter. Som beräkningsenheter används i detta sammanhang de särskilda dragningsrätter (SDR) som används av Internationella valutafonden (art. 6 § 1). Värdet av en SDR motsvarar för närvarande nästan åtta kr. Ändringen innebär alltså att ränta skall utgå först om ersättningsbeloppet överstiger ca 64 kr. Någon motsvarande ändring gjordes då inte i artikel 47 § 2 CIM, som utgör en pendang till den aktuella bestämmelsen i CIV. Revisionsutskottet har nu beslutat att genom en ändring i artikel 47 § 2 CIM återskapa överensstämmelsen mellan bestämmelserna i fråga. Vid decembermötet beslöt revisionsutskottet ock-

så att föreslå OTIF:s generalförsamling att till artikel 47 CIM foga en ny paragraf, § 1, med påföljd att den följande paragrafnumreringen ändras så att nuvarande §§ 1–3 blir §§ 2–4. För det fall generalförsamlingen följer revisionsutskottets rekommendation kommer alltså den nu beslutade ändringen att gälla artikel 47 § 3 CIM.

2.2 Reglementet om internationell järnvägsbefordran av expressgods (RIEx)

§ 4

En av de mer betydelsefulla ändringarna som beslöts vid revisionsutskottets möte i december 1989 var att slopa ilgodsbegreppet. Utskottet försummade dock att ändra en hänvisning till de leveransfrister som gäller för ilgods i § 4 RIEx som utgör bilaga IV till CIM. Denna felaktighet har nu rättats till.

3 Förslag

Mitt förslag: Sverige skall inte anmäla någon invändning mot de ändringar av CIM och RIEx som har beslutats av revisionsutskottet.

Skälen för mitt förslag: De ändringar som revisionsutskottet har beslutat vid sitt möte i maj 1990 är rena följdändringar till de ändringar som beslöts vid decembermötet. Jag anser att Sverige inte har anledning att göra någon invändning mot dessa ändringar.

Som jag framhöll i prop. 1989/90: 120 är den beslutsordning som jag har funnit bör tillämpas i ärenden av detta slag ganska tungrodd. Riksdagen har alltså först att ta ställning till om Sverige bör anmäla invändning mot det nu aktuella beslutet (se 10 kap. 2 och 4 §§ regeringsformen, RF). Om förutsättningarna inträder för att beslutet skall träda i kraft, har riksdagen att i ett nytt ärende pröva frågan om att med svensk rätt införliva de ändringar som riksdagen redan har godtagit i sak.

För situationer av detta slag har 10 kap. 5 § andra stycket RF fått sin nuvarande utformning (prop. 1984/85: 61). Enligt denna bestämmelse får riksdagen då en internationell överenskommelse har införlivats med svensk rätt genom inkorporering föreskriva att framtida ändringar i överenskommelsen automatiskt skall gälla här i riket. En sådan förtida inkorporering får bara avse ändringar av begränsad omfattning.

Det finns anledning att i fortsättningen undvika den omgång som den nuvarande beslutsordningen medför. Regeringen har därför i en lagrådsremiss på min föredragning tidigare denna dag lagt fram förslag om att framtida ändringar i COTIF i viss utsträckning automatiskt skall få genomslag i svensk rätt.

Som jag tidigare nämnt skall OTIF:s sekretariat (centralbyrån) underrätta medlemsstaterna om de ändringar av COTIF som har beslutats av revisionsutskottet. Ett sådant beslut träder i kraft för samtliga medlemssta-

ter första dagen i tolfte månaden efter den månad under vilken centralbyrån har underrättat medlemsstaterna om beslutet, såvida inte minst en tredjedel av medlemsstaterna har gjort invändning mot beslutet inom fyra månader från dagen för underrättelsen (art. 21). Centralbyrån underrättade medlemsstaterna om de nu aktuella ändringarna i en skrivelse av den 21 juni 1990. Invändning mot dessa ändringar skall alltså göras senast den 21 oktober 1990.

En proposition med det förslag jag nu lagt fram bör avlämnas till riksdagen senast den 2 oktober 1990 då riksdagen samlas till riksmöte. Tillämpas då den sedvanliga motionstiden om 15 dagar från det propositionen annäls i kammaren, kan riksdagen inte slutbehandla ärendet förrän efter det att den angivna tidsfristen har gått ut. För att riksdagen skall ha möjlighet att behandla propositionen före utgången av invändningsfristen måste motionstiden *förkortas*.

4 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att godkänna att Sverige inte anmäler några invändningar mot de ändringar i bihang B till 1980 års fördrag om internationell järnvägstrafik som har beslutats vid mötet den 28 – 31 maj 1990 med revisionsutskottet vid Mellanstatliga organisationen för internationell järnvägstrafik.

Vidare hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att besluta att förkorta motionstiden till tre dagar.

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

PROTOCOLE DES DECISIONS

adoptées par la Commission de révision au cours de sa deuxième session tenue à Berne, du 28 mai au 31 mai 1990

En application des articles 19 et 21 de la Convention relative aux transports internationaux ferroviaires (COTIF), signée à Berne le 9 mai 1980, les représentants des Etats membres désignés en annexe et dûment habilités à cet effet se sont réunis au sein de la Commission de révision.

Au terme des discussions qui se sont tenues à Berne du 28 mai au 31 mai 1990, au siège de l'Office central des transports internationaux ferroviaires, la Commission de révision a arrêté les dispositions suivantes:

I. Décisions de modifications de la COTIF relevant de la compétence de la Commission de révision.

La Commission de révision décide les modifications suivantes:

Article 47 CIM

Le texte du § 2 (ancien), devenant § 3 selon la version du Protocole des décisions du 21 décembre 1989 de la Commission de révision, est modifié comme suit:

”§ 3 Les intérêts ne sont dus que si l'indemnité excède 8 unités de compte par lettre de voiture.”

§ 4 du RIEx. Annexe IV aux Règles uniformes CIM

Le texte du § 4 est modifié comme suit:

”§ 4 Les colis express doivent être transportés par des moyens rapides dans les délais prévus aux tarifs internationaux. Les délais de livraison doivent, en tout cas, être plus réduits que les délais appliqués *en vertu de l'article 27 des Règles uniformes.*”

II. Propositions de modifications de la COTIF relevant de la compétence de l'Assemblée générale.

La Commission de révision propose à l'Assemblée générale de l'OTIF, les modifications suivantes:

**LISTE DES ETATS PRESENTS OU REPRESENTES A LA DEUXIEME
SESSION DE LA COMMISSION DE REVISION**

1. Albanie
2. Allemagne (Rèpublique fédérale d')
3. Autriche
4. Belgique
5. Bulgarie
6. Danemark
7. Espagne
8. France
9. Grèce
10. Hongrie
11. Irlande
12. Italie
13. Liechtenstein
14. Luxembourg
15. Norvège
16. Pays-Bas
17. Pologne
18. République démocratique allemande
19. Roumanie
20. Royaume-Uni
21. Suède
22. Suisse
23. Tchécoslovaquie
24. Turquie
25. Yougoslavie

BESLUTSPROTOKOLL

antaget av revisionsutskottet vid dess andra möte den 28–31 maj 1990 i Bern.

I enlighet med artiklarna 19 och 21 i fördraget om internationell järnvägstrafik (COTIF) som slutits i Bern den 9 maj 1980 har representanter för de medlemsstater som framgår av bilagan sammanträtt i revisionsutskottet.

Sedan överläggningarna, som pågått den 28–31 maj 1990 i centralbyråns för internationell järnvägstrafik lokaler i Bern, avslutats, har revisionsutskottet fattat följande beslut.

I. Beslut om ändringar i COTIF som revisionsutskottet är behörigt att besluta om.

Revisionsutskottet beslutar om följande ändringar.

Artikel 47 CIM

Lydelsen av § 2 (äldre), som enligt revisionsutskottets beslutsprotokoll den 21 december 1989 blir § 3, ändras enligt följande:

”§ 3 Ränta betalas endast om ersättningsbeloppet överstiger 8 beräkningsenheter per fraktsedel.”

§ 4 i RIEx, Bilaga IV till de enhetliga rättsreglerna CIM

Lydelsen av § 4 ändras enligt följande:

”§ 4 Expressgods skall befordras med snabba transportmedel inom de frister som föreskrivs i de internationella tarifferna. Leveransfristerna skall alltid vara kortare än de frister som gäller enligt artikel 27 i de enhetliga rättsreglerna.”

II. Förslag till ändringar av COTIF som faller under generalförsamlingens kompetens.

Revisionsutskottet föreslår OTIF:s generalförsamling följande ändringar:

FÖRTECKNING ÖVER DE STATER SOM VARIT NÄRVARANDE
ELLER REPRESENTERATS VID REVISIONSUTSKOTTETS ANDRA
MÖTE

1. Albanien
2. Förbundsrepubliken Tyskland
3. Österrike
4. Belgien
5. Bulgarien
6. Danmark
7. Spanien
8. Frankrike
9. Grekland
10. Ungern
11. Irland
12. Italien
13. Liechtenstein
14. Luxemburg
15. Norge
16. Nederländerna
17. Polen
18. Tyska Demokratiska Republiken
19. Rumänien
20. Storbritannien
21. Sverige
22. Schweiz
23. Tjeckoslovakien
24. Turkiet
25. Jugoslavien

